

ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

AGRICULTURE СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Գյուղատնտեսությամբ զբաղվող առևտրային կազմակերպություններն իրենց ողջ գործունեությունից շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդող կազմակերպություններ են:

Commercial organizations engaged in agriculture, are organizations which achieve is to receive profit from their activities.

Коммерческие организации, занимающиеся сельским хозяйством, являются организациями, целью которых является получение прибыли от своей деятельности.

Բնակչության տնտեսություններ են անհատական (գյուղացիական) տնային տնտեսությունները, այգեգործական ընկերությունների անդամների անհատական տնտեսությունները և քաղաքաբնակների անհատական տնտեսությունները, որոնք զբաղվում են գյուղատնտեսությամբ:

The households farms include personal households, gardening companies members' peasant farms and urban population engaged in agriculture.

К хозяйствам населения относятся личные (крестьянские) домашние хозяйства, личные хозяйства членов садоводческих товариществ и личные хозяйства городского населения, занимающиеся сельским хозяйством.

Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքը բուսաբուծության և անասնաբուծության արտադրված արտադրանքի ծավալն է արժեքային արտահայտությամբ:

Gross agricultural output is the value of produced outputs of plant-growing and husbandry at average weighted current prices.

Продукция сельского хозяйства представляет собой стоимостное выражение произведенной продукции растениеводства и животноводства по фактическим средневзвешенным ценам.

Գյուղատնտեսական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսի հաշվարկման համար օգտագործվում է դրա ծավալի ցուցանիշը համադրելի գներով:

For calculation of the physical volume of agricultural output, the indicator of its volume is used in comparable prices.

Для исчисления индекса физического объема продукции сельского хозяйства используется показатель ее объема в сопоставимых ценах.

Բուսաբուծության արտադրանքը ներառում է տվյալ տարվա բերքից ստացված մթերքի արժեքը, երիտասարդ բազմամյա տնկարկների աճեցման արժեքը և տարեսկզբից մինչև տարեվերջ անավարտ արտադրության արժեքի փոփոխությունը:

Output of plant-growing includes the value of materials produced while harvesting in the current year, the value of young perennial plantations, and changes in the value of work-in-progress for the current year (from the beginning to the end of the year).

Продукция растениеводства включает стоимость продуктов, полученных из урожая данного года, стоимость выращивания молодых многолетних насаждений и изменение стоимости незавершенного производства от начала до конца года.

Անասնաբուծության արտադրանքը ներառում է անասնի, թռչունների և այլ կենդանիների աճեցման, կաթի, բրդի, ձվի, մեղրի և այլնի արտադրության արժեքը:

Output of animal husbandry includes the value of raising and keeping livestock, poultry and other animals, as well as production of milk, wool, eggs, honey, etc.

Продукция животноводства включает стоимость выращивания скота, птицы и других животных, производства молока, шерсти, яиц, меда и других продуктов.

Ընդհանուր հողային մակերեսը պետական սահմանի ներսում ցամաքի մակերեսային տարածքն է՝ ներքին ջրերի հետ մեկտեղ:

Total land area is the land area including internal waters within the State border.

Общая земельная площадь - площадь поверхности суши вместе с внутренними водами, находящимися внутри государственной границы.

Գյուղատնտեսական նշանակության հողերը գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության համար օգտագործվող հողեր են: Դրանք կազմի մեջ մտնում են մշտական մշակաբույսերի (բազմամյա տնկարկների) տակ գտնվող հողերը, վարելահողերը, խոտհարքները և արոտավայրերը:

Agricultural lands are the lands used to produce agricultural products. They comprise arable lands, lands under permanent crops, hayfields, and pastures.

Земли сельскохозяйственного значения - земли, используемые для производства сельскохозяйственной продукции. В их состав входят пахотные земли, земли под постоянными культурами (многолетние посадки), сенокосы, пастбища и прочие земли.

Վարելահողերը գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքի (ներառյալ բազմամյա խոտաբույսերի ցանքերը և մաքուր ցելերը) համար օգտագործվող հողա-տեսքերն են:

Arable lands are the lands used under agricultural crops, including those under perennial grass, and also fallow lands

Пахотные земли - земли, используемые под посевы сельскохозяйственных культур, включая посевы многолетних трав и чистые пары.

Մշտական մշակաբույսերի տակ զբաղված հողերն այն հողերն են, որոնք օգտագործվում են բազմամյա տնկարկների, ինչպես նաև տնկարանների համար:

Lands under permanent crops are those under perennial plantations, and nursery gardens.

Земли под постоянными культурами - занятые многолетними насаждениями, а также плодопитомники.

Խոտհարքները խոտհնձի համար

Hayfields are the agricultural

Сенокосы - земельные участки, используемые для сбора сена.

օգտագործվող գյուղատնտեսական հողատեսքն է:

Արոտավայրերն այն հողերն են, որոնք զբաղված են բնական կամ ցանովի խոտերով, պիտանի են անասունների արածեցման համար և խոտհարքների տակ չեն օգտագործվում:

Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքատարածությունները վարելահողի վրա և պտղատու այգիների ու խաղողանոցների միջշարքային տարածություններում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի փաստացի կատարված ցանքի, ներառյալ կրկնակի ցանքի և ենթացանքի տարածություններն են:

Համախառն բերքը հավաքված գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքն է ողջ հավաքված տարածքից ինչպես հիմնական, այնպես էլ կրկնակի և միջշարքային ցանքերից:

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ որոշվում է տարեկան համատարած հաշվառման հիման վրա և ներառում է համապատասխան տեսակի գյուղատնտեսական կենդանիների տարիքային բոլոր խմբերի գլխաքանակը:

Գյուղատնտեսական կենդանիների և թռչնի իրացումը (մսի արտադրություն) ներառում է սպանդի համար բոլոր տեսակի գյուղատնտեսական կենդանիների ու թռչունների վաճառքը պետությանը, շուկայում, սեփական առևտրական ցանցի միջոցով, բարտերային գործառնություններով փոխանակումը, սեփական սպառումը և այլն:

Կաթի արտադրությունը բնութագրվում է փաստացի կթված կաթով, անկախ այն բանից, իրացվել է այն, թե սպառվել տնտեսությունում հորթերի և խոճկորների կերակրման համար: Կերակրման ընթացքում հորթերի ծծած կաթը արտադրանքի մեջ չի ներառվում և մեկ կովի միջին կաթնատվությունը որոշելիս չի հաշվառվում:

Մեկ կովի միջին տարեկան կաթնատվությունը բերվում է տարեկազմի և յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ կովերի միջին գլխաքանակի հաշվով: Առևտրային կազմակերպություններում մեկ կովի միջին կաթնատվությունը որոշելիս տնտեսության առկա կովերի ընդհանուր գլխաքանակից հանվում են բտման ենթակա կովերը, մաստու հոտի կովերը և այն կովերի կաթը, որոնք առանձնացված են հորթերի խմբակային աճեցման համար:

Չվի արտադրությունը ներառում է տարվա ընթացքում բոլոր տեսակի տնային թռչուններից դրանց հավաքը, ներառյալ ինկուբացիայի համար օգտագործվողները, ձվի փոշու համար և այլ նպատակներով օգտագործումը:

lands used for haymaking.

Pastures are the cultivated lands used for grazing, but not for hay-making.

Sown area agricultural crops are actual agricultural crops sown areas on arable land, fruit gardens inter-row area of vineyards including resowed and inter-row sown area.

Gross harvest is the agricultural crop harvest from main, re-and inter-row sowing, taken from the whole area and posted.

Livestock number as of the 1st January, is estimated on the basis of annual enumerations of livestock and covers all age groups of the enumerated livestock.

Sales of livestock and poultry (meat output) include all types of livestock and poultry slaughter sold to the state, in market, through own trading network, exchanged as barter, own consumption etc.

Milk output is measured irrespective of whether it was sold or consumed by the farms for feeding calves or piglets. Milk consumed by sucking calves is excluded from total output and is not recorded while estimating average milk yield per cow.

Average annual milk yield per cow is calculated on the basis of the average number of cows at the beginning of a year and of each reference period. While measuring milk yield per cow in agricultural enterprises, cows on an intensive feeding, beef cows intended for slaughter, and cows separated from the stock for feeding younger animals are excluded from the total number of cows owned by the agricultural enterprises.

Eggs production covers eggs gathered during a year from all kinds of poultry, including those used for incubation, production of egg powder and other purposes.

Ստեղծագործություն – участки земли, занятые природными или сеянными травами, пригодными для выпаса скота и не используемые под сенокос.

Սեռային տարածություններ – сельскохозяйственных культур – фактические посевные сельскохозяйственных культур на пахотных землях и междурядьях многолетних насаждений, включая повторные и подпокровные посева.

Վառարկա – это собранный урожай сельскохозяйственных культур со всей убранной площади как с основных, так и с повторных и междурядных посевов.

Ստանդարտացուցման օրվա թվաքանակը – по состоянию на 1 января устанавливается на основе ежегодных сплошных учетов и включает поголовье всех возрастных групп соответствующего вида сельскохозяйственных животных.

Ստանդարտացուցման օրվա թվաքանակը և թռչնի իրացումը (производство мяса) включают продажу на убой всех видов сельскохозяйственных животных и птиц государству, на рынке, через собственную торговую сеть, обмен по бартерным операциям, на личное потребление и др.

Ստանդարտացուցման օրվա թվաքանակը характеризуется фактически надоенным молоком, независимо от того, было ли оно реализовано или потреблено в хозяйстве на выголку телят и поросят. Молоко, высосанное телятами при подсосном их содержании, в продукцию не включается и не учитывается при определении средних удоев от одной коровы.

Ստանդարտացուցման օրվա թվաքանակը – Средний годовой удой молока на одну корову приводится в расчете на среднее поголовье коров на начало года и начало каждого отчетного периода. В коммерческих организациях при определении удоя молока от одной коровы из общего поголовья коров, имеющих в хозяйстве, исключаются коровы, находящиеся на откорме, коровы мясного стада и выделенные для группового подсосного содержания телят.

Ստանդարտացուցման օրվա թվաքանակը – Производство яиц включает их сбор за год от всех видов домашней птицы, включая используемые на инкубацию, выработку яичного порошка и другие цели.

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

MAIN INDICATORS OF AGRICULTURE

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

170.ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՂԱՅԻՆ ՄԱԿԵՐԵՍԸ ԵՎ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀՈՂԱՏԵՍՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄՆ ԸՍՏ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ

TOTAL LAND AREA AND DISTRIBUTION OF AGRICULTURAL LANDS BY TYPES

ОБЩАЯ ЗЕМЕЛЬНАЯ ПЛОЩАДЬ И РАСПРЕДЕЛЕНИЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ УГОДИЙ ПО ВИДАМ

	01.07.2020	
Ընդհանուր հողային մակերեսը, 1000 հա Total land area, 1000 ha	1180.30	Общая земельная площадь, 1000 га
որից՝ of which		из них:
գյուղատնտեսական նշանակության հողեր agricultural land	577.31	угодия сельскохозяйственного значения
այդ թվում՝ of which		в том числе:
վարելահող arable land	134.29	пашня
բազմամյա տնկարկներ perennial grass	7.61	многолетние насаждения
խոտհարքներ plough-land	34.48	сенокосы
արոտավայրեր pastures	362.34	пастбища
այլ հողեր other	38.59	прочие земли

Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի նկատմամբ, %

In % to agricultural lands

К угодиям сельскохозяйственного значения,%

Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	100.0	Угодия сельскохозяйственного значения
այդ թվում՝ of which		в том числе:
վարելահող arable land	23.2	пашня
բազմամյա տնկարկներ perennial grass	1.3	многолетние насаждения
խոտհարքներ plough-land	6.0	сенокосы
արոտավայրեր pastures	62.8	пастбища
այլ հողեր other	6.7	прочие земли

171. ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԱԽԱՌՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԸ
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT
ВАЛОВАЯ ПРОДУКЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

(ընդամենը, մլն դրամ)
 (total, mln. drams)

(всего, млн. драмов)

Տարիներ Years Годы	Գյուղատնտեսության արտադրանքը Agricultural output Продукция сельского хозяйства	այդ թվում – of which – в том числе	
		բուսաբուծության արտադրանք plant-growing production продукция растениеводства	անասնաբուծության արտադրանք animal husbandry production продукция животноводства
2015	64309.6	33293.4	31016.2
2016	68467.6	36024.2	32443.4
2017	76168.9	38408.5	37760.4
2018	74092.8	36458.7	37634.1
2019	70591.5	30763.4	39828.1

172. ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ԾԱՎԱԼԻ ԻՆԴԵՔՍՆԵՐԸ
VOLUME INDICES OF AGRICULTURAL OUTPUT
ИНДЕКСЫ ОБЪЕМА ПРОДУКЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

(համադրելի գներով, տոկոսներով
 նախորդ տարվա նկատմամբ)

(at comparable prices, in percents to previous year)

(в сопоставимых ценах, в процентах к предыдущему году)

Տարիներ Years Годы	Գյուղատնտեսության արտադրանքը Agricultural output Продукция сельского хозяйства	այդ թվում – of which – в том числе	
		բուսաբուծության արտադրանք plant-growing production продукция растениеводства	անասնաբուծության արտադրանք animal husbandry production продукция животноводства
2015	112.9	122.6	103.7
2016	107.4	110.1	104.4
2017	107.8	108.4	107.2
2018	96.1	92.1	98.7
2019	96.3	88.8	103.5

173. ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԱԽԱՌՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT BY TYPES OF FARMS
ВАЛОВАЯ ПРОДУКЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА ПО КАТЕГОРИЯМ ХОЗЯЙСТВ

(մլն դրամ)
 (mln. drams)

(млн. драмов)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Ընդամենը Total						Всего
Գյուղատնտեսություն Agriculture	64309.6	68467.6	76168.9	74092.8	70591.5	Сельское хозяйство
Բուսաբուծություն Plant-growing	33293.4	36024.2	38408.5	36458.7	30763.4	Растениеводство
Անասնաբուծություն Animal husbandry	31016.2	32443.4	37760.4	37634.1	39828.1	Животноводство

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

	2015	2016	2017	2018	2019	
Առևտրային կազմակերպություններ Commercial organizations						Коммерческие организации
Գյուղատնտեսություն Agriculture	17171.2	16362.4	23517.9#	21936.5	19687.0	Сельское хозяйство
Բուսաբուծություն Plant growing	14622.3	13946.1	21090.4#	19150.0	16627.0	Растениеводство
Անասնաբուծություն Animal husbandry	2548.9	2416.3	2427.5#	2786.5	3060.0	Животноводство
Բնակչության տնտեսություններ Household's plots						Хозяйства населения
Գյուղատնտեսություն Agriculture	47138.4	52105.2	52651.0#	52156.3	50904.5	Сельское хозяйство
Բուսաբուծություն Plant growing	18671.1	22078.1	17318.1#	17308.7	14136.4	Растениеводство
Անասնաբուծություն Animal husbandry	28467.3	30027.1	35332.9#	34847.6	36768.1	Животноводство

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՆ
MATERIAL-TECHNICAL BASE OF AGRICULTURE
МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ БАЗА СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

174. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ԱՌԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ
AVAILABILITY OF AGRICULTURAL MACHINERY
НАЛИЧИЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ТЕХНИКИ

(հատ)
(pieces)

(штук)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Տրակտորներ Tractors	1288	1229	1265	1285	1280	Тракторы
Բեռնատար ավտոմեքենաներ Trucks	1358	1346	1379	1424	1506	Грузовые автомобили
Տրակտորային գութաններ Tractor ploughs	784	758	754	819	842	Тракторные плуги
Տրակտորային շարքացաններ Sowing machines	357	329	329	339	349	Тракторные сеялки
Վուլտիվատորներ Cultivators	364	329	340	364	389	Культиваторы
Վոմբայներ Harvesters						Комбайны
հացահատիկահավաք grain	299	287	258	277	282	зерноуборочные
սիլոսահավաք և կերահավաք silage and feed	7	5	11	5	4	силосоуборочные и кормоуборочные
Տրակտորային խոտհնձիչներ Tractor mowing machines	157	153	132	154	148	Сенокосилки тракторные

ԲՈՒՍԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ
PLANT-GROWING
РАСТЕНИЕВОДСТВО

175. ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՑՄԵՐԻ ՑԱՆՔՍԱՐԿԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
SOWN AREAS UNDER AGRICULTURAL CROPS
ПОСЕВНЫЕ ПЛОЩАДИ ОСНОВНЫХ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ КУЛЬТУР

(հեկտար)
(hectares)

(гектаров)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Ընդամենը Total						Всего
Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	53365.5	65745.8	71402.6	93041.6	88 963.1	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբնույթի Grains and legumes	48585.3	59973.5	63999.4	80207.5	74457.2	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	847.9	1792.4	3054.9	5308.0	7757.2	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	677.0	611.5	645.6	623.7	622.7	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	845.7	926.1	994.2	1103.0	905.2	Овощи
Բոստանային Water-melons	316.0	267.0	359.4	355.8	481.6	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	2093.6	2175.3	2349.1	5443.6	4739.2	Кормовые культуры

Տոկոսներով ամբողջ ցանքատարածությունների նկատմամբ
In percents of total cultivated areas
В процентах от всей посевной площади

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբնույթի Grains and legumes	91.0	91.2	89.6	86.2	83.7	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	1.6	2.7	4.3	5.7	8.7	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	1.3	0.9	0.9	0.7	0.7	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	1.6	1.4	1.4	1.2	1.0	Овощи
Բոստանային Water-melons	0.6	0.4	0.5	0.4	0.5	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	3.9	3.3	3.3	5.9	5.4	Кормовые культуры

	2015	2016	2017	2018	2019	
--	------	------	------	------	------	--

**Առևտրային կազմակերպություններ
Commercial organizations
Коммерческие организации**

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	35799.6	47756.5	51220.9	67831.6	62522.0	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբերողներ Grains and legumes	33976.2	44921.7	47405.1	60354.6	54651.5	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	531.5	1542.9	2114.1	4274.1	6334.3	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	45.8	15.0	210.0	53.1	64.4	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	159.9	146.2	178.9	231.5	169.3	Овощи
Բուստանային Water-melons	83.0	54.2	83.1	68.7	147.1	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	1003.2	1076.5	1229.7	2849.6	1155.4	Кормовые культуры

**Տոկոսներով ամբողջ ցանքատարածությունների նկատմամբ
In percents of total cultivated areas
В процентах от всей посевной площади**

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբերողներ Grains and legumes	94.9	94.1	92.6	89.0	87.4	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	1.5	3.2	4.1	6.3	10.1	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	0.1	-	0.4	0.1	0.1	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	0.5	0.3	0.3	0.3	0.3	Овощи
Բուստանային Water-melons	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	2.8	2.3	2.4	4.2	1.9	Кормовые культуры

**Բնակչության տնտեսություններ
Household's plots
Хозяйства населения**

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	17565.9	17989.3	20181.7	25210.0	26441.1	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբերողներ Grains and legumes	14609.1	15051.8	16594.3	19852.9	19805.7	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	316.4	249.5	940.8	1033.9	1422.9	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	631.2	596.5	435.6	570.6	558.3	Картофель

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

	2015	2016	2017	2018	2019	
Բանջարեղեն Vegetables	685.8	779.90	815.3	871.5	735.9	Овощи
Բոստանային Water-melons	233.0	212.8	276.3	287.1	334.5	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	1090.4	1098.8	1119.4	2594.0	3583.8	Кормовые культуры

Տոկոսներով ամբողջ ցանքատարածությունների նկատմամբ

In percents of total cultivated areas

В процентах от всей посевной площади

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sowing area	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբերեղեն Grains and legumes	83.2	83.7	82.2	78.7	74.9	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	1.8	1.4	4.7	4.1	5.4	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	3.6	3.3	2.2	2.3	2.1	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	3.9	4.3	4.0	3.5	2.8	Овощи
Բոստանային Water-melons	1.3	1.2	1.4	1.1	1.3	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	6.2	6.1	5.5	10.3	13.5	Кормовые культуры

176. ԲՈՒՍԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

OUTPUT OF MAIN TYPES OF PLANT-GROWING PRODUCTION

ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ВИДОВ ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА

(տոննա)

(tons)

(тонна)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Ընդամենը Total						Всего
Հացահատիկ և հատիկաբերեղեն Grains and legumes	123889.4	148158.8	156241.4	138813.0	118153.6	Зерновые и зернобобовые
Կարտոֆիլ Potatoes	4089.1	4921.6	5373.6	4501.7	3117.8	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	6857.3	10562.9	14433.8	11377.0	8391.4	Овощи
Բոստանային Water-melons	5375.8	5813.6	10437.0	16569.6	11249.1	Бахчевые
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	10494.6	5984.5	8066.7	7279.6	10709.4	Плоды и ягоды
Խաղող Grape	13524.6	2979.4	7209.5	7431.2	7908.6	Виноград
Թուրթ Mulberry	2013.6	1633.8	1308.3	1305.3	2580.9	Тут

	2015	2016	2017	2018	2019	
--	------	------	------	------	------	--

**Առևտրային կազմակերպություններ
Commercial organizations
Коммерческие организации**

Հացահատիկ և հատիկաբերեղեն Grains and legumes	91421.2	112415.4	122555.8	101863.0	93068.1	Зерновые и зернобобовые
Կարտոֆիլ Potatoes	468.9	226.75	1271.7	589.6	532.6	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	1919.2	2584.3	2964.2	5335.6	4062.5	Овощи
Բոստանային Water-melons	1388.3	807.6	2393.8	1689.1	5207.1	Бахчевые
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	1352.8	1229.9	1720.9	2008.3	3979.3	Плоды и ягоды
Խաղող Grape	3702.6	623.28	3226.9	2668.4	2440.1	Виноград
Թուփ Mulberry	150.4	143.26	129.3	193.8	161.8	Тут
Բնակչության տնտեսություններ Household's plots						Хозяйства населения
Հացահատիկ և հատիկաբերեղեն Grains and legumes	32468.2	35743.4	33685.6	36950.0	25085.5	Зерновые и зернобобовые
Կարտոֆիլ Potatoes	3620.2	4694.9	4101.9	3912.1	2585.2	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	4938.1	7978.6	11469.6	6041.3	4328.9	Овощи
Բոստանային Water-melons	3987.5	5006.0	8043.2	14880.4	6042.0	Бахчевые
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	9141.8	4754.6	6345.8	5271.3	6730.1	Плоды и ягоды
Խաղող Grape	9822.0	2356.07	3982.6	4762.9	5468.5	Виноград
Թուփ Mulberry	1863.2	1490.5	1179.0	1111.5	2419.1	Тут

**177. ՀԱՅԱՀԱՏԻՎԻ ԵՎ ՀԱՏԻՎԱԸՆԴԵՂԵՆԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՄԵՐԻ ՀԱՄԱԽԱՆ ԲԵՐՔԸ
ԵՎ ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
GROSS HARVEST AND YIELD CAPACITY OF GRAINS AND LEGUNS
ВАЛОВОЙ СБОР И УРОЖАЙНОСТЬ ЗЕРНОВЫХ И ЗЕРНОБОБОВЫХ КУЛЬТУР**

(ընդամենը)
(total)

(Всего)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Համախառն բերքը, տոննա Gross harvest, tons						Валовой сбор, тонна
Աշնանացան և գարնանացան ցորեն Winter and spring wheat	67963.4	90399.0	79046.0	81636.8	60606.0	Пшеница озимая и яровая
Աշնանացան և գարնանացան գարի Winter and spring barley	46092.5	50386.3	64143.6	50301.4	49258.8	Ячмень озимый и яровой
Եգիպտացորեն հատիկի համար Maize for grains	4367.6	3159.8	7977.1	3673.1	6473.1	Кукуруза на зерно
Հաճար Spelt	5061.8	3222.4	3355.8	2390.8	1251.4	Полба
Հատիկաբերեղեններ Leguminous plants	404.3	259.6	416.5	783.8	504.4	Зернобобовые

	2015	2016	2017	2018	2019	
Բերքատվությունը, ցենտներ մեկ հա-ից Yield capacity, centners per ha Урожайность, центнер с 1 га						
Աշնանացան և գարնանացան ցորեն Winter and spring wheat	28.2	27.2	27.5	22.6	18.5	Пшеница озимая и яровая
Աշնանացան և գարնանացան գարի Winter and spring barley	25.7	15.1	24.4	17.0	16.2	Ячмень озимый и яровой
Եգիպտացորեն հատիկի համար Maize for grain	23.3	39.9	34.8	26.7	23.0	Кукуруза на зерно
Հաճար Spelt	18.7	18.1	17.2	15.4	10.3	Полба
Հատիկարնդեղեններ Leguminous plants	10.3	11.6	11.3	8.7	4.3	Зернобобовые

178. ԿԵՐԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՄԵՐԻ ՀԱՄԱԽԱՈՆ ԲԵՐՔԸ ԵՎ ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
GROSS HARVEST AND YIELD CAPACITY OF FORAGE CROPS
ВАЛОВОЙ СБОР И УРОЖАЙНОСТЬ КОРМОВЫХ КУЛЬТУР

(ընդամենը)
(total)

(Всего)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Համախառն բերքը, տոննա Gross harvest, tons						Валовой сбор, тонна
Եգիպտացորեն՝ սիլոսի և կանաչ կերի համար (ցողուններ և կողեր) Maize for silage and green feed (stems and ears)	6767.7	11279.2	6594.0	4057.2	5811.0	Кукуруза на силос и зеленый корм (стебли и початки)
Կերային արմատապտուղներ (ներառյալ անասնակերի համար շաքարի ճակնդեղը) Fodder root crops (including sugar beet for forage)	-	-	-	7990.7	-	Кормовые корнеплоды (включая сахарную свеклу на корм скоту)
Խոտ և կանաչ կեր, ընդամենը Hay and green forage, total)	68044.4	77936.2	20080.4	32483.9	29761.6	Сено и зеленый корм – Всего
այդ թվում՝ of which:						в том числе:
բազմամյա խոտերի չոր խոտ perennial grasses' hay	2061.6	2517.5	659.3	6392.8	3494.8	Сено многолетних трав
բնական խոտհարքների չոր խոտ natural hayfield's hay	65982.8	75418.7	19421.1	8143.6	15609.7	сено естественных сенокосов

Բերքատվությունը, ցենտներ 1 հա-ից
Yield capacity, centners 1 ha
Урожайность, центнер с 1 га

Եգիպտացորեն՝ սիլոսի և կանաչ կերի համար (ցողուններ և կողեր) Maize for silage and green feed (stems and ears)	102.4	200.2	174.5	118.6	121.3	Кукуруза на силос и зеленый (стебли и початки) корм
Կերային արմատապտուղներ (ներառյալ անասնակերի համար շաքարի ճակնդեղը) Fodder root crops (including sugar beet for forage)	-	-	-	791.9	-	Кормовые корнеплоды (включая сахарную свеклу на корм скоту)

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

	2015	2016	2017	2018	2019	
Անցած տարիներին ցանված բազմամյա խոտերի չոր խոտ Perennial grasses' hay of previous years	11.5	16.8	24.2	40.2	40.9	Сено многолетних трав посева прошлых лет
Բնական խոտհարքների չոր խոտ Natural hayfield's hay	64.5	92.7	29.4	24.2	14.4	Сено естественных сенокосов

**179. ԽԱՂՈՂԻ, ՊՏՂԱՀԱՏԱՊՏՂԱՅԻՆ ՏՆԿԱՐԿՆԵՐԻ ՏԱՐԱԾՔԸ
PLANTING AREA OF FRUIT AND BERRIES PLANTATIONS AND VINEYARDS
ПЛОЩАДЬ ПЛОДОВО-ЯГОДНЫХ НАСАЖДЕНИЙ И ВИНОГРАДНИКОВ**

(ընդամենը, հեկտար)
(total, hectares)

(Всего, гектаров)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Պտղահատապտղային տնկարկների տարածքը Planting area of fruit and berries plantations	3227.6	3063.2	4189.9	4423.6	4218.0	Площадь плодово-ягодных насаждений
այդ թվում՝ պտղատու հասակում of which those in fruit-bearing age	2865.0	2789.6	3828.4	3862.8	3527.4	в том числе в плодоносящем возрасте
որից՝ թթենիներ of which: mulberry trees	900.1	860.1	900.6	899.1	761.1	из них: тутовники
այդ թվում՝ պտղատու հասակում of which those in fruit-bearing age	879.6	834.7	844.8	873.3	716.3	в том числе в плодоносящем возрасте
Խաղողի տնկարկների տարածքը Planting area of grape plantations	1914.0	1868.1	1777.4	1761.7	1344.1	Площадь виноградных насаждений
այդ թվում՝ պտղատու հասակում of which those in fruit-bearing age	1647.8	1627.6	1544.2	1575.6	1276.6	в том числе в плодоносящем возрасте

180. ՊՏՈՒՂՆԵՐԻ, ՀՍԱՊՏՈՒՂՆԵՐԻ ԵՎ ԽԱՂՈՂԻ ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԲԵՐՔԸ ԵՎ ԲԵՐՔՍՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

**GROSS HARVEST AND YIELD CAPACITY OF FRUIT, BERRIES AND GRAPE
ВАЛОВОЙ СБОР И УРОЖАЙНОСТЬ ПЛОДОВ, ЯГОД И ВИНОГРАДА**

(ընդամենը)
(total)

(Всего)

Տարիներ Years Годы	Պտուղների, հատապտուղների, խաղողի համախառն բերքը, տ Gross harvest of fruit, berries grape, t Валовой сбор плодов, ягод, винограда, т	այդ թվում of which в том числе			Բերքատվությունը, ցենտներ 1 հա-ից Yield capacity, centners per ha Урожайность, центнер с 1 га		
		պտուղների և հատապտուղների fruit and berries плодов и ягод	որից՝ of which: из них:	խաղողի grape винограда	պտղահատապտղային ունկարկների fruit and berries plantations плодово-ягодных насаждений	որից՝ of which: из них:	խաղողի ունկարկների grape plantations виноградных насаждений
2015	26032.8	10494.6	2013.6	13524.6	36.3	22.9	80.8
2016	10597.7	5984.5	1633.8	2979.4	21.1	19.5	18.2
2017	16584.5	8066.7	1308.3	7209.5	20.3	15.5	46.7
2018	16016.1	7279.6	1305.3	7431.2	21.8	14.9	47.2
2019	21198.8	10709.3	2580.9	7908.6	37.3	36.0	62.0

**ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ
ANIMAL HUSBANDRY
ЖИВОТНОВОДСТВО**

**181. ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
PRODUCTION OF MAIN ANIMAL HUSBANDRY PRODUCTS
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ВИДОВ ЖИВОТНОВОДЧЕСКОЙ ПРОДУКЦИИ**

Տարիներ Years Годы	Միս (կենդանի քաշով), տ Meat (live weight), t Мясо (в живом весе), т	Վաթ, տ Milk, t Молоко, т	Չու, հազ. հատ Eggs, thsd. pieces Яйца, тыс. шт.	Բուրդ (ֆիզիկական քաշով), տ Wool (physical weight), t Шерсть (в физическом весе), т
Ընդամենը Total Всего				
2015	11939.6	49500.7	40712.0	288.7
2016	12928.0	48959.8	40658.4	306.2
2017	15428.3	43457.8	40033.0	262.9
2018	14618.9	42843.5	48058.4	177.6
2019	15154.3	44180.6	47304.8	204.9

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

Տարիներ Years Годы	Միս (կենդանի քաշով), տ Meat (live weight), t Мясо (в живом весе), т	Շաք, տ Milk, t Молоко, т	Չու, հազ. հատ Eggs, thsd. pieces Яйца, тыс. шт.	Բուրդ (ֆիզիկական քաշով), տ Wool (physical weight), t Шерсть (в физическом весе), т
--------------------------	---	--------------------------------	---	--

**Առևտրային կազմակերպություններ
Commercial organizations
Коммерческие организации**

2015	1235.1	1882.6	3375.9	0.7
2016	1217.3	1443.8	6081.8	0.6
2017	1189.0	1329.0	4095.0	1.5
2018	1145.8	2231.5	5949.0	1.2
2019	1222.3	2582.9	5545.0	-

**Բնակչության տնտեսություններ
Household's plots
Хозяйства населения**

2015	10704.6	47618.1	37336.1	288.0
2016	11710.7	47516.0	34576.6	305.6
2017	14239.3	42128.8	35938.0	261.4
2018	13473.1	40612.0	42109.4	176.4
2019	13932.0	41597.7	41759.8	204.9

**182. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԵՎ ԹՈՉՈՒՆՆԵՐԻ ԳԼԽԱՔԱՆԱԿԸ
NUMBER OF LIVESTOCK AND POULTRY
ПОГОЛОВЬЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ЖИВОТНЫХ И ПТИЦ**

(տարեվերջի դրությամբ, գլուխ)
(at the end of year, heads)

(на конец года, голов)

	2015	2016	2017	2018	2019	
--	------	------	------	------	------	--

**Բոլոր կարգի տնտեսություններ
Farms of all types
Хозяйства всех категорий**

Խոշոր եղջերավոր գյուղատնտեսական կենդանիներ Cattle	54083	45536	43338	43141	47407	Крупные рогатые сельскохозяйственные животные
այդ թվում՝ կովեր of which cows	22001	18997	18528	18226	19784	в том числе: коровы
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats	103888	86611	57860	68980	65462	Овцы и козы
Խոզեր Pigs	24004	19287	20188	28537	28825	Свиньи
Չիեր Horses	2636	2468	2389	2334	2555	Лошади

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

	2015	2016	2017	2018	2019	
Թռչուն Poultry	386803	354812	380146	409568	365008	Птица

Առևտրային կազմակերպություններ

Commercial organizations

Коммерческие организации

Խոշոր եղջերավոր գյուղատնտեսական կենդանիներ Cattle	1324	920	1155	1070	1090	Крупные рогатые сельскохозяйственные животные
այդ թվում՝ կովեր of which cows	571	362	514	586	582	в том числе: коровы
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats	1073	856	318	-	318	Овцы и козы
Խոզեր Pigs	21	32	198	388	365	Свиньи
Չիեր Horses	29	38	3	-	-	Лошади
Թռչուն Poultry	73970	50134	55131	76735	55496	Птица

Բնակչության տնտեսություններ

Household's plots

Хозяйства населения

Խոշոր եղջերավոր գյուղատնտեսական կենդանիներ Cattle	52759	44616	42183	42071	46317	Крупные рогатые сельскохозяйственные животные
այդ թվում՝ կովեր of which cows	21430	18635	18014	17640	19202	в том числе: коровы
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats	102815	85755	57542	68980	65144	Овцы и козы
Խոզեր Pigs	23983	19255	19990	28149	28460	Свиньи
Չիեր Horses	2607	2430	2386	2334	2555	Лошади
Թռչուն Poultry	312833	304678	325015	332833	309512	Птица

183. ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԵՎ ԹՈՂՈՒՆՆԵՐԻ ՄԹԵՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
PRODUCTIVITY OF LIVESTOCK AND POULTRY
ПРОДУКТИВНОСТЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ЖИВОТНЫХ И ПТИЦ

(կիլոգրամ)
(kilograms)

(килограммов)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Մեկ կովի կաթնատվությունը Milk yield per cow	2146.0	2350.4	2350.0	2541.0	2535.0	Надой молока в расчете на одну корову
Մեկ ոչխարի միջին տարեկան բրդատվությունը Average annual wool clip per sheep	3.1	3.8	3.5	3.0	3.1	Среднегодовой настриг шерсти с одной овцы
Ածան հավերի միջին տարեկան ձվատվությունը, հատ Average annual egg-laying ability of laying hens, pieces	190	216	217	231	245	Среднегодовая яйценоскость кур-несушек, штук

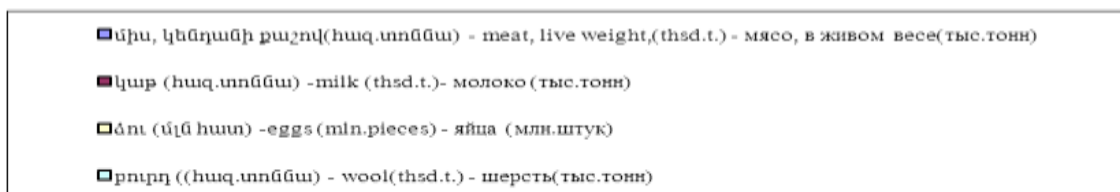
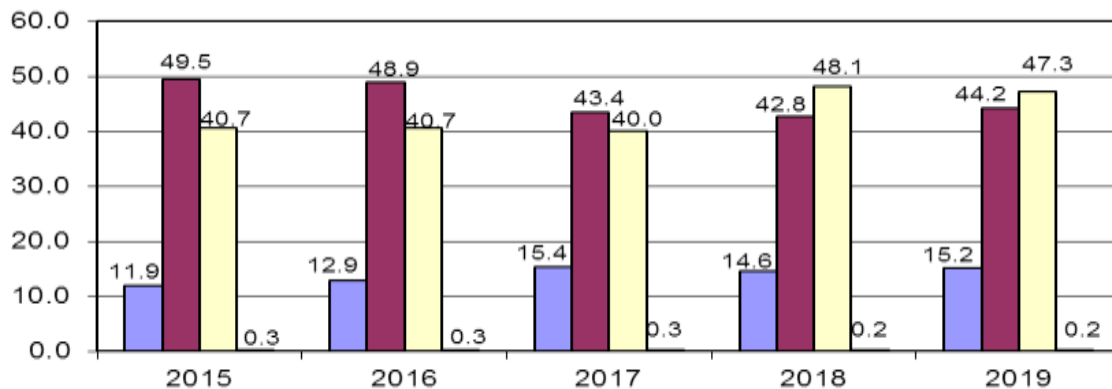
184. ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՄԵԿ ՇՆՉԻ ՀԱՇՎՈՎ
PRODUCTION OF MAIN AGRICULTURAL GOODS PER CAPITA
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ПРОДУКТОВ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА НА ДУШУ НАСЕЛЕНИЯ

(կիլոգրամ)
(kilograms)

(килограммов)

	2015	2016	2017	2018	2019	
Միս (կենդանի քաշով) Meat (live weight)	80.6	88.7	105.0	98.8	102.1	Мясо (в живом весе)
Կաթ Milk	334.3	336.0	295.6	289.5	297.7	Молоко
Չու, հատ Eggs, pieces	274.9	279.1	272.3	324.7	318.8	Яйца, штук
Հացահատիկ Grains	836.7	1017.0	1062.9	937.9	749.1	Зерно
Բանջարեղեն Vegetables	45.7	72.5	98.2	76.9	56.5	Овощи
Բոստանային մշակաբույսեր Water-melons	36.3	39.9	71.0	112.0	75.8	Бахчевые культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	27.6	33.8	36.6	30.4	21.0	Картофель
Պտուղներ և հատապտուղներ Fruit and berries	70.9	41.1	54.9	58.0	89.6	Плоды и ягоды
Խաղող Grape	91.3	20.4	49.0	50.2	53.3	Виноград

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство
ԱՆԱՄԱՐՈՒԾԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
OUTPUT OF MAIN ANIMAL HUSBANDRY PRODUCTS
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ВИДОВ ЖИВОТНОВОДЧЕСКОЙ ПРОДУКЦИИ

ԲՈՒՍԱՐՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ
ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
PRODUCTION OF MAIN TYPES OF PLANT-GROWING OUTPUT
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ВИДОВ ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА
հազար տոննա - thsd. tons - тыс. тонн

